

Lektion Rafiki 1, 2018

Barn i konflikt

Rafiki har träffat Abdullah som drabbats av krig i Syrien och Faida som drabbats av kriget i Sydsudan och flera andra barn som lämnat krigsdrabbade områden. Några beskriver själva flykten, andra berättar om orsaken till att familjen valde att lämna. Något barn har börjat nytt liv i annat land och andra lever i något tillfälligt i väntan på att få nystart i annat land eller att kunna vända hem.

Globala målen nr 16 om "fredliga och inkluderande samhällen" och Barnkonventionen artikel 38 om barns skydd vid krig är två internationella överenskommelser som är aktuella här. Även artikel 22 om "flyktingbarns rätt till skydd och hjälp" kan vara aktuell att ta fram.

Temat är barn i konflikt och då tänker vi i första hand väpnade konflikter. Det finns barn som lever i konflikt i sin familj eller i gängrelaterade miljöer och på andra sätt där det finns mycket konflikt. Det har vi lämnat utanför.

Syftet är:

- att få kunskap om hur krig och väpnade konflikter kan påverka barns liv.
- att förstå några orsaker till att människor flyr från sina hem.

Rafiki är ett utbildningsprojekt från Erikshjälpen och Individuell Människohjälp, IM

Koppling till läroplanen:

Ur LGR11: "Ett internationellt perspektiv är viktigt för att kunna se den egna verkligheten i ett globalt sammanhang och för att skapa internationell solidaritetet samt förbereda för ett samhälle med täta kontakter över kultur- och nationsgränser."

Geografi. Ur Centralt innehåll 4-6: Ojämliga levnadsvillkor i världen, till exempel olika tillgång till utbildning, hälsovård och naturresurser samt några bakomliggande orsaker till detta. Enskilda människors och organisationers arbete för att förbättra människors levnadsvillkor.

Förekomst av och orsaker till fattigdom och ohälsa i olika delar av världen.

Samhällskunskap. Ur Centralt innehåll 1-3: Grundläggande mänskliga rättigheter såsom alla människors lika värde samt barnets rättigheter i enlighet med konventionen om barnets rättigheter (barnkonventionen).

Ur Centralt innehåll 4-6: De mänskliga rättigheterna, deras innebörd och betydelse, inklusive barnets rättigheter

i enlighet med barnkonventionen.

Lektionsidé:

1) Start – Barn i konflikt

Vad är en konflikt? Vad är krig? Hjälpa eleverna att förstå orden.

Ett spår är att koppla till relationer i klassrummet. Om två människor bråkar – är det ett krig? Naturligtvis på en annan nivå men principen är samma. Varför tar man till våld? Man vill inte, kan inte, vågar inte prata? Makt? Rädsla? Mer om det på sidan 11.

Låt klassen tillsammans tänka ut hur barn påverkas av krig. Läs sedan sidan 3 tillsammans. Där finns något av all det som påverkar barn vid krig.

På sidan 3 nämns barnkonventionen och Globala målen.

2) Läs de olika berättelserna. Bissan 9 år på sidan 4 och Wehan 14 år på sidan 8 har liknande berättelser. Välj den som ligger närmaste elevernas ålder.

Fundera tillsammans var tjejerna kommer från och hur det blev när kriget kom. Varför fick de fly? Hur gick det till? Följ med på en karta. Var finns de nu?

3) Om du måste fly...

Fundera på: Vad tar du med dig? Gör en lista. Vad måste du lämna som du vill ha med dig? Vad har du som är oviktigt? Jämför listan med klassen!

När du har flytt med din närmaste familj: Vilka skulle du sakna?

4) Läs om Faida s. 7 och Abdullah s 12-13

Vem är det som flyr? Faida är från Sydsudan – ett av världens fattigaste länder. När ni läser om Abdullah från Irak så hade hans föräldrar en affär som de sålde. Kriget drabbar alla oavsett ekonomi. Viktigt att påpeka - ibland tror barn att det bara är fattiga som måste fly. Men fundera på om pengar betyder något när man väl bestämt sig för att lämna sitt hem.

5) Vart flyr man: I första hand kanske till någon lugn plats i det egna landet som Abdullahs familj gjorde. Sedan kanske man tvingas iväg. Och då reser de flesta till ett närliggande land. Det är inte så dyrt och där kanske man känner igen både språk och kultur.

Titta på kartan på sidan 10-11. Vilka länder har eleverna hört om? Tre av de länder som tar emot flest flyktingar är Libanon, Uganda och Pakistan. Visa eleverna hur de ligger i förhållande till de konflikter som finns.

6) Avslutning

Koppla tillbaka till vad en konflikt är. Be eleverna upprepa vad som kan påverka barn när det blir krig. Allt som de räknar upp gör inte att man måste fly. Vilka orsaker skulle klassen tycka vara avgörande för när man måste lämna sitt hem. Och är de överens om det eller kan man tycka olika?

7) Fördjupningar och aktiviteter

- Välj en konflikt i världen och berätta om den och tänk ut vad som påverkar barn.

– Läs sagan ALM 22 av Charlotta Jeppson. Musiksaga om en främmande fågel som landar nedanför en alm och det påverkar alla fåglarna som bor där.

– Ibland finns det barn med erfarenhet av krig på skolan. Med all respekt för att de kan ha tunga upplevelser som de inte vill prata om så är det många som vill berätta när de märker att de har erfarenheter som tillför kunskap som de andra efterfrågar. Ge utrymme för deras berättelser när och om de själva tar ordet och vill berätta.

Länktips:

En uppdaterad samling av världens olika områden med konflikter:

<https://www.globalis.se/Konflikter>

Rafikis Tema "Välkommen" Om hur man kan ta emot de som kommit nya:

http://rafiki.se/wp-content/uploads/Rafiki_nr3_2016.pdf

Min skola mitt i kriget: 4 filmer om hur krig drabbar barns skolgång.

<https://urskola.se/Produkter/197729-Min-skola-mitt-i-kriget-De-bombar-var-skola>

Kort film om skola i flyktingläger (på engelska):

<http://www.unhcr.org/news/stories/2017/9/59b686104/eager-refugees-cram-crowded-classrooms-ugandan-school.html>

En minut film om Bidi-Bidi. Världens just nu största flyktingläger (på engelska):

<http://www.telegraph.co.uk/news/2017/08/17/worlds-largest-refugee-settlement-never-heard/>

Om Barnkonventionen - hela konventionstexten:

www.barnombudsmannen.se/barnkonventionen/konventionstexten

Fakta om olika länder som t.ex. Uganda: <http://www.globalis.se>

Kontakt:

Materialet är ett av de temahäften som Rafiki producerar. Detta är framtaget till våren 2018.

Artiklarna finns i pdfen eller så kan eleverna läsa artiklarna på Rafikis webb. Du kan prenumerera eller beställa enstaka tryckta häften.

På www.rafiki.se finns kontaktuppgifter till oss på Rafiki. Enklast är rafiki@rafiki.se